

PUNAMUSTA LIEKKI

RADIKAALIVASEMMISTOLAINEN AIKAKAUSLEHTI

Nro 23

Julkaisija: TAIVO (www.taivo.org)
ISSN 3087-7105

Printtilehden tilaaminen: tilaukset.punamusta@proton.me
Uutisvinkit & korjauspyynnöt: punamusta.liekki@proton.me

Toukokuu 2026

Toimitus: punamusta.liekki@proton.me

Vastaava päätoimittaja: Árpád Kovács

Lue netissä osoitteesta:

Toimitussihteeristö: Mirjami Rautio, Oskari Haapsamo

Kuvatoimitus ja taitto: Onni Storm

taivo.org/punamustaliekki

VAPPUNUMERO

NATSITAPAHTUMAN VASTAINEN MIELENOSOITUS JYVÄSKYLÄSSÄ: ONNISTUNUT VERKOSTOITUMINEN MAHDOLLISTI NOPEAN REAGOIMISEN

Antifasismi on voimissaan Jyväskylässä, jonne ei natsveja kaivata!

Sivu 4

VIERAILEVA TÄHTI ★ EMME SAA UNOHTAA

Espanjassa sisällissota on edelleen hengissä ja poliittisen taistelun kenttä. Suomessa sisällissota on kirjahyllyssä pölyttyvä muistoesine. Tiina Sandberg haastaa unohtamisen kulttuurin.

Sivu 3

Vierailijoita Tanssivassa Emmassa: Zapatistit työstävät jatkuvasti demokratiaa

Emmassa kuultiin alkuperäisyhteisöjen ajankohtaisia kuulumisia ja pyrkimyksistä rakentaa parempaa maailmaa.

Sivu 5

TUTKIJA PEKKA VISURI: “PETE HEGSETHIN KOMMENTTI OLISI OLLUT SOTARIKOS NURNBERGISSA.”

Itäisen Ukrainan asemaa ei Visurin mukaan voi ymmärtää ilman, että ymmärtää Ukrainan olevan jakautunut itä-länsisuunnassa.

Sivu 6

Monkeriaan mietteitä: Kosminen norsu ajatellaan palanen kerrallaan

Oululainen pääsee taas näyttelyyn rakentamaan henkilökohtaista brändiään.

Sivu 13

KIRJA-ARVIO:

Mies joka kantoi aurinkoa sylissään kertoo tuhoavasta toivosta ja on edelleen polttavan ajankohtainen.

Sivu 8

Ääniä KAIKKEUDESTA RECLAIMING JUDAISM

“I invite you to sit at my table and join our Seder through my words.”

Page 11

TEORIANURKKA: VALTIO JA MARXISMI

Tällä kertaa valtiota katsotaan marxilaisesta näkökulmasta. Sivun 10

MIELIVALLATON:

Vasemmistolainen, kohtaa taistelusi

Mielivallaton rohkaisee vasemmiston sisäisen kritiikin vaalimiseen ja konflikteista kasvamiseen.

Sivu 14

PÄÄKIRJOITUS

TEKNOLOGINEN KEHITYS EI VAPAHDA TYÖLÄISTÄ

— TOUKOKUU —

Moni niin oikealla kuin vasemmallakin tuntuu odottavan teknologias-ta vastauksia maailmamme ongelmiin. Kauas on tultu työväenliikkeen alkuajoista (1770-1840), jolloin työväen vaatimuksina olivat pääsääntöisesti tehdassysteemistä luopuminen, uuden teknologian hylkääminen ja paluu käsityöläistuotantoon. Tehdastyöstä kieltäydettiin, tehtaita poltettiin ja höyrykoneita heitettiin jokeen.

Äkkiseltään varhaisten työläisten taktiikka voi kuulostaa takapajuiselta, mutta tosiasiasa heillä oli hyvät syyt toimia kuvatulla tavalla. He eivät sinänsä vastustaneet kehitystä, mutta he pelkäsivät menettävänsä työnsä koneiden yleistyessä. He myös vihasivat koko sydämeästään tehtailijoiden vaatimaa työkulutturia ja kuria: Ennen tehtaiden yleistymistä käsityöläisillä oli melko pitkälti omat työvälineensä hallussaan ja he hallitsivat omaa työaikaansa. Porvarit valittivatkin työmo-raalin puutteesta ja kuvailivat, miten käsityöläiset saattoivat juopotella ensin neljä päivää ja tehdä tilatut työt vasta viidentenä.

Tänä päivänä on todettava, että taloudellinen kasvu ja teknologinen kehitys ei ole lunastanut niihin ladattuja emansipatorisia toiveita. Automaation yleistyttyä yleistyi kyllä työttömyys, mutta ei vapaa-aika. Digitalisaation

myötä yleistyi lähinnä pahoinvointi. Tekoälyn kehitys hyödyttää tällä hetkellä hyvin kielteisiä teollisuudenaloja, kuten aseollisuutta.

Usein kuulee väitettävän, että esimerkiksi sosiaalinen media lisää yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuuksia ja siten auttaa myös yhteiskuntakriittisiä toimijoita. Tosi-asiasa kehitys on kuitenkin tapahtunut digitaalisia markkinoita dominoivien suuryritysten ehdoilla, luonut kohdennetun mainonnan sekä dis- ja misinformaation virtuaalisen megakoneiston ja nettovaikutukseltaan siten edistänyt kapitalistista maailmanjärjestystä.

Tekoäly vaikuttaa tällä hetkellä voimakkaasti työoloihin eri aloilla - myös muilla tavoin kuin vähentämällä työpaikkoja. Vaikka tekoäly ei tietyllä alalla veisikään töitä, se jo nyt määrittää työn tekemisen puitteita. Esimerkiksi tekoälyn laatimat työvuorolistat kaventavat työntekijöiden autonomiaa ja toimijuutta merkittäväällä tavalla. Tekoäly myös muuttaa työn tekemistä kognitiivisesti raskaammaksi: tekoälyn tehdessä osan perustehtävistä ihmisen vastuulle jää paikata sen virheet, jolloin työn älyllinen kuormitus kasvaa.

Näistä näkökulmista tekoälyn symbolinen Merikoskeen heittäminen alkaa kuulostaa varsin vapauttavalta lupsahdukselta. Jos tapaturma tai vaikka-

pa sabotaasi tuhoaisi tekoälyn käyttämän datakeskuksen, ei olisi suurtakaan syytä itkuun.

Sillä onko lopultakaan niin huono ajatus vaatia kapitalismin lakkauttamisen lisäksi myös joitakin taka-asteita teknologiaan?

Työväenliikkeessä esiintyy vieläkin ajattelua, jonka mukaan kapitalismin olisi saavutettava tietty kehityksen taso ennen kuin voidaan siirtyä sosialismiin. Tämä kuitenkin nostaa esiin kysymyksiä. Ensinnäkin, missä on se mystinen maagi, joka päättää, milloin kapitalismi on "riittävän kehittynyt" syrjäytettäväksi? Toisaalta kapitalistisessa järjestelmässä kehitys merkitsee väistämättä kasvua, ja kasvun rajat on ylitetty jo kauan sitten. Miksi tällaista suuntaa olisi perusteltua jatkaa enää hetkeäkään kauemmin?

1880-luvun tuotantomenetelmillä pystyisi tälläkin hetkellä ruokkimaan koko maailman. Vuoden 1917 teollisuusmenetelmillä jäisi jo vähän ylikin. 1950-luvun tuotannolla eläisimme jo hyvin mukavasti, ja 1970-luvun tuotannolla yltykyläisesti - kysymys on siitä, miten työn hedelmät jaetaan.

Punamusta Liekki toivottaa hyvää työväen juhlaa kaikille!

VIERAILEVA TÄHTI

Emme saa unohtaa

Tiina Sandberg

Suomessa sanotaan usein, että sisällissota on asia, josta on "päästy yli", mutta harvemmin pysähdytään miettimään, mitä se täsmälleen tarkoittaa. Onko sen tapahtumista opittu jotain, vai tarkoittaako tämä vain sitä, että asia jätetään taakse ja jatketaan eteenpäin? "Ei tehdä tästä nyt numeroa."

Väitän, ettei näin suurta historiallista käännekohtaa ole mahdollista jättää taakse. Unohtamisen sijaan meidän tulisi kääntyä sitä kohti.

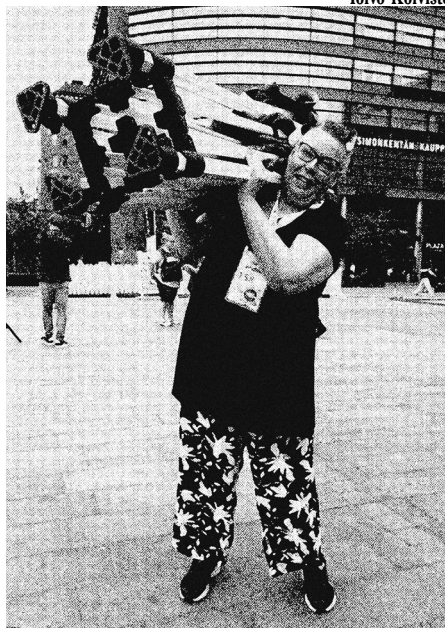
Keväällä yksi asia johti toiseen ja päädyin kuuntelemaan uudelleen George Orwellin *Katalonia, Katalonian*. Teos on hänen rehellinen ja tarkkuuteen pyrkivä kuvauksensa Espanjan sisällissodasta. Se kertoo myös siitä, kuinka sisällissota hajoo sisäiseen taisteluun. Se johdatti minut pohtimaan Espanjan sisällissotaa ylipäätään ja erityisesti sitä, miten sitä on käsitelty sikäläisen vasemmiston ja kommunistien analyysissa.

Espanjassa, kuten Suomessakin, Neuvostoliitto ja sen intressit vaikuttivat paljon tapahtumien kulkuun. Suurin ero on kuitenkin siinä, että Espanjassa sisällissota on edelleen elävä ja ajankohtainen poliittinen kysymys, vahvasti läsnä antifasistisessa kamppailussa. Suomessa vasemmisto taas on pitkälti käsitellyt omaa sotaansa traumaticana, josta pyritään pääsemään yli, jotta voidaan tehdä sopimuksia porvarillisen valtion kanssa ilman, että sen rakenteita tarvitsee haastaa. Konsensushakuisuus on suomalainen erityispiirre, eikä ole yllättävää, että se näkyy myös suhteessa valtioon.

Tämä erilainen tarkastelutapa on ratkaiseva.

Turpaan tuli

Myös Espanjan vasemmisto hävisi sisällissotansa. Se hävisi aseellisesti ja strategisesti. Lisäksi tasavaltalaiset jäivät

Toivo Koivisto

lopulta ilman tarvitsemaansa kansainvälistä solidaarisuutta. Kansainvälisten prikaatien merkitys oli symbolisesti suuri, mutta se ei korjannut sodan aikana tehtyjen virhearviointien seurauksia.

Merkittävin ero näkyy kuitenkin siinä, mitä tapahtui sodan jälkeen. Espanjassa ei omaksuttu selitystä, jonka mukaan häviö olisi johtunut liiallisesta radikalismista tai vääristä aatteista. Tämä ei tarkoita, että tasavaltalaiset eivät olisi tehneet vakavia virheitä, eivätkä he sitä kiistä. Näitä epäonnistumisia ei kuitenkaan tarkastella moraalisina synteinä, joita tulisi katua loputtomiin, vaan poliittisina virhearvioina - kalliina ja tuskallisina, mutta silti sellaisina, joista elävä poliittinen liike voi oppia ja vahvistua.

Espanjan vasemmisto voi tänäänkin todeta ilman häpeää, että tasavalta hävisi, koska fasismi sai tukea, mutta demokratia jätettiin yksin.

Suomessa vahva juonne vasemmiston kertomuksessa rakentaa häpeää ja nöyryyttä. Vuoden 1918 tapahtumat selitetään ajautumisena, kyvyttömyytenä sopia ja malttamattomuutena. Ajatellaan, että olisi pitänyt odottaa rauhallisesti demo-

kraattista vaihtoehtoa, jota ei todellisuudessa ollut. Näin sisällissota näyttäytyy traagisena epäonnistumisena, josta on parempi vaieta, ja tappiosta tulee häpeä.

Tällä häpeällä on myös poliittinen tehtävä. Se varoittaa yrittämästä uudelleen. En toivo uutta sisällissotaa, enkä sellaiseen ketään kehoita, mutta tällaisella suhtautumisella on hintansa: Se määrittää Suomen vasemmiston suhteen valtioon.

Espanjalaisessa itseanalyyysissä valtio ei ole neutraali työkalu, jonka haltuunotto vain epäonnistui. Sen sijaan valtiota on tarkasteltu ristiriitaisena rakenteena: tasavalta kriisiytyi, eikä sen palauttaminen onnistunut pelkällä voimalla. Johtopäätös on ollut, että valtion palauttaminen ilman laajaa yhteiskunnallista hegemoniaa, ilman yhteistä jaettua poliittista projektia, oli virhe. Taisteluun lähtemistä ei pahoitella, mutta strategiaa arvioidaan. Ei tarvita häpeää, vaan parempi suunnitelma.

Haastetaan valta

Suomessa keskustelu valtiosta ja sen roolista jäi sisällissodan jälkeen ohueksi. SKP kävi sitä maan alla ja SDP myös julkisesti, mutta talvisota katkaisi kehityksen, ja jatkosodan jälkeen huomio siirtyi toisaalle. Pian alkoi hyvinvointivaltion rakentaminen reformein, ei taistellen ja haastaen. Tässä projektissa saavutettu menestys vahvisti käsitystä siitä, että valtio vallataan sisältä päin ja menneisyys voidaan unohtaa.

Tämä on erityisesti sosialidemokraattinen kertomus, mutta sen vaikutus ulottuu laajemmalle vasemmistoon. Se tekee vaikeaksi keskustella siitä, mitä tapahtuu, jos valtio ei enää toimikaan kompromissien alustana. Juuri nyt tarvitsisimme ravistelevaakin keskustelua siitä, miten voimme edetä kohti sosialismia.

Jatkaa seuraavalla sivulla

Hyvinvointivaltio on merkittävä saavutus, mutta samalla valtio on alkanut näyttäytyä lähes koskemattomana. Se nähdään koskemattomana instituutiona, jota ei kyseenalaisteta edes silloin, kun se toimii kansalaisiaan vastaan ja rajoittaa heidän oikeuksiaan. Espanjassa valtio on ristiriitojen ja kamppailun kohde, jota saa haastaa.

Tämä asenne johtaa siihen, että sisällissotamme on kirjahyllyssä pölyttävä muistoesine. Espanjassa sisällissota on edelleen hengissä ja poliittisen taistelun kenttä. Se on läsnä päivänpolitiikassa. Joukkohautojen avaaminen ja Ley de Memoria Histórica – historian muistamisen laki – osoittavat, että menneisyys on yhä kiistanalainen ja merkityksellinen.

Suomessa vasemmisto on pitkälti valinnut loputtomat reformit ja ajautunut siksi umpikujan kaltaiseen tilanteeseen, jossa porvaristo ei enää koe kompromisseja tarpeellisiksi. Pääoma puolustaa etujaan kiristyvässä tilanteessa, eikä naapurimme ole enää Neuvostoliitto vaan Putinin kapitalistinen Venäjä.

Kesyttetty ja anteeksipyytelevä vasemmisto ei kykene syyttämään sellaista vastarintaa kuin tarvittaisiin. Liike ei enää riitä, on puhuttava myös päämäärästä. Ja se on tehtävä pystypäin, ilman häpeää.

Suomessa on poikkeuksellisen huono hallitus. Sellainen, jonka politiikalla on konkreettisia ja vakavia seurauksia

ihmisten elämälle. Tämä tilanne ei korjaannu loputtomalla viivytystaistelulla tai haaveilla hieman vähemmän huonosta hallituksesta, jonka liikkumatila on valmiiksi rajattu.

Ei voi olla niin, että vasemmiston vastaukset ihmisten hätään ovat pelkästään kasvottomia hallinnollisia uudistuksia. Ihmisten hätä ei ole byrokraattinen kysymys, se on poliittisen taistelun kysymys. Emme tarvitse lisää sopuilla. Tarvitsemme rohkeutta, selkeän päämäärän ja paremman suunnitelman.

Kirjoittaja on Suomen kommunistisen puolueen puheenjohtaja.

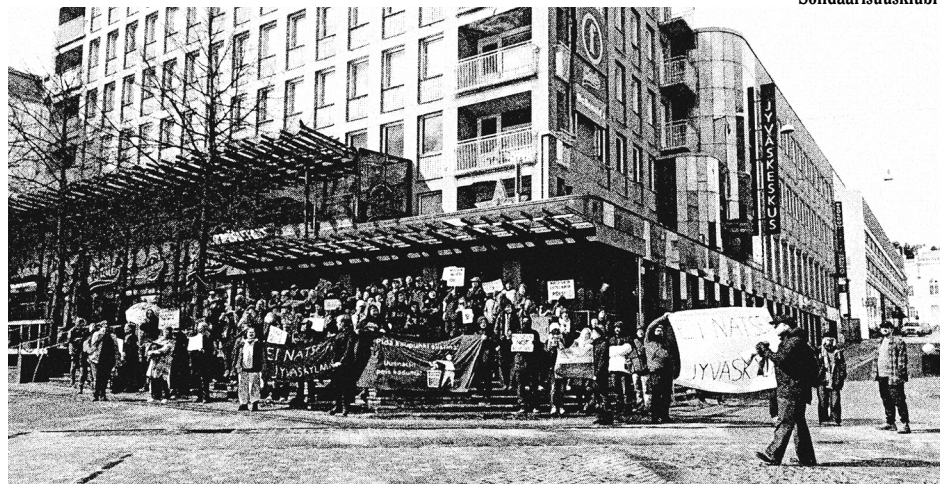
NATSITAPAHTUMAN VASTAINEN MIELENOSOITUS JYVÄSKYLÄSSÄ: ONNISTUNUT VERKOSTOITUMINEN MAHDOLLISTI NOPEAN REAGOIMISEN

Lukijan raportti

Jyväskylässä toimiva Solidaarisuusklubi sai perjantaina 24. huhtikuuta koko muun Suomen ohella tietää kansainvälisen uusnatsiverkosto Blood & Honourin kokoontuvan Jyväskylän Tapiolan nuorisoseuran talolle. Asiasta uutisoi ensimmäisenä Ylen MOT.

Alle vuorokauden kiireisen suunnittelun tuloksena natsija vastustavaan mielenosoitukseen saatiin noin sata osallistujaa hyttävään tuuleen ja sateeseen Jyväskylän keskustan Kompassille. Mielenosoituksen lisäksi natsien kokoontumisesta ilmoitettiin tapahtumatilan vuokraajille ja omistajille, joilta myös kysyttiin kannanottoa.

Mielenosoitusta järjestettäessä tilanne tapahtuman perumisen ympärillä oli vähintäänkin sekava. Valtakunnallisesta kattojärjestöstä todettiin, että Jyväskylän paikallinen Tapiolan nuorisoseura saatetaan jopa erottaa kattojärjestöstä, jos natsien tilaisuutta ei peruta. Sekä kattojärjestö, että Jyväskylän natsija vastustavat tahot tarjosivat apua ja solidaa-

Mielenosoitukseen osallistui kuvan perusteella satapäinen joukko, vaikka poliisi raportoi Ylelle mielenosoittajien määräksi 40–50 henkilöä.

risuutta, jotta natsit saataisiin helvettiin paikallisen nuorisoseuran tiloista. Sittemmin paikallinen nuorisoseura totesi, ettei ole perumassa natsien tilavarausta.

Itse mielenosoitus sujui erinomaisesti, sateesta huolimatta. Paikalla oli noin 100-120 mielenosoittajaa kyltteineen ja banderolleineen. Huudatukset kajahtivat lähes ammattimaisella taidolla ja jämykkyydellä, ja mielenosoitus oli loistavasti koordinoitu.

Paikalla oli myös "vastassa" kolme natsipelleä, joiden seuraan myöhemmin liittyi vielä toiset kolme natsipelleä. Natsit olivat suorastaan oman joukkonsa karikatyyrejä: maihinoususaappaat, maastohousut ja bomber-takit. Yhdellä saattoi myös olla piilossa kättä pidempää tai jotain muuta, mitä hän jatkuvasti takkinsa alla kopeloi. Natsit yrittivät ottaa kuvia mielenosoittajista ja mielenosoittajat natsista. Siinä missä mielenosoittajat olivat kadun toisella puolella yhtenä rintamana, yrittivät

Solidaarisuusklubi

natsit harjoitella säälittäviä tappeluliikkeitä pelottaakseen ja ottaa "karskia" asentoa. Vastauksena he saivat vain entistä kovempaa huutoa. Mielenosoituksen ollessa vauhdissa natsit lähtivät pois paikalta, jolloin he saivat erityisen paljon vihaa niskaansa, mm. suoria "painukaa helvettiin!" huutoja koko mielenosoittajajoukon voimalla. Paikalla oli myös kaksi autollista virkavaltaa. Poikkeuksellisesti poliisi ei lähettänyt paikalle tällä kertaa panssariautoa mielenosoittajia pelottelemaan. Virkavalta ei tehnyt yhtään mitään koko mielenosoituksen aikana.

Mielenosoituksen jälkeen fasistit osoittivat jälleen kerran pelkuruutensa ja heikkoutensa lähtemällä seuraamaan lastensa kanssa paikalla ollutta mielenosoittajaa. Natsit seurasivat kohdettaan läheiseen kahvilaan häntä pelottaakseen, mutta tilanne onneksi ratkesi onnellisesti: Joukko mielenosoituksen järjestäjiä kokoontui paikan päälle pitämään huolen siitä, että mitään ei sattunut ja fasistit luikkivat pakoon jo ennen kuin tämä joukko edes pääsi paikalle. Sen sijaan että natsit, jotka - kuten hyvin tiedetään - mieltävät itsensä suurinakin satureina, olisivat lähteneet sellaisen mielenosoittajan perään joka olisi mahdollisesti tarjonnut vastarintaa, he suuressa urheudessaan valitsivat kohteekseen viattomat pienet lapset. Tässä säälittävässä raukkamaisuudessa näkyy natsien "urheus".

Onnistuneen mielenosoituksen taustalla toimivat Elokapina, Students for Palestine, Sumud - The Finnish palestine network, Anarkistinen Jyväskylä, Free Palestine Jyväskylä sekä SKP:n ja vallankumouksellisten kommunistien ryhmiä. Erityiskiitos kuuluu Solidaarisuusklubille, jonka kautta ryhmät ovat voineet kokoontua ja keskustella, ja joka mahdollisti nopean reagoinnin ja onnistuneen mielenosoituksen järjestämisen. Jyväskylän mielenosoitus toimii kannustimena kaikille aktivisteille klubien tai kerhojen muodostamiseen paikallisella tasolla sekä solidaarisuuden ja yhteyksien vaalimiselle eri ryhmien välillä. Yhdessä me olemme vahvoja, ja yhdessä me voitamme.

Etulinjasta PML:lle raportoi nimimerkki Z. A. Perkele

Meksikon alkuperäiskansojen demokratiasta ja vastarinnasta Tanssivassa Emmassa

Árpád Kovács

Meksikon alkuperäiskansojen vastarintaliikkeiden yhteyshenkilöitä vieraili Kirjakahvila Tanssivassa Emmassa 6. huhtikuuta. Hei toivat terveisiä alkuperäisyhteisöistä ja ajankohtaista tietoa niiden pyrkimyksistä rakentaa parempaa maailmaa.

Meksikon Chiapasin osavaltiossa elävät ja vaikuttavat zapatistit julistautuvat vasemmistolaisiksi antikapitalisteiksi. Heidän ideologiansa on saanut vaikutteita mayojen perinteistä, anarkismista, vapautuksen teologiasta ja marxismista.

Zapatistit työstävät jatkuvasti demokratiaa

Tilaisuudessa kuultiin, että zapatistien hiljaittain uudistettu, suoraan demokratiaan ja imperatiiviseen mandaattiin perustuva käytäntö toimii ja että sitä syvennetään aktiivisesti.

EZLN:n eli zapatistiarmeijan vuonna 1994 vapauttamilla alueilla otettiin toissavuosna käyttöön paikallisdemokratiaa entisestään vahvistava hallintomalli. Malli korostaa paikallisen ruohonjuuritason yhteisöjen, kuten kylien ja kollektiivien, roolia päätöksenteossa. Zapatistit kuvaavat mallia ylösalaisin käännetyksi pyramidiksi. Punamusta Liekki kertoi uudistuksesta toukokuussa 2024.

Vieraat kertoivat, että uudistettuun malliin on aivan äskettäin lisätty mahdollisuus koko aluetta kattavaan kokoukseen, johon osallistuisivat myös sissarmeijan edustajat. Kuten muutkin paikallistasoa laajemman alueen päätöksentekuelimet, tämäkin kokous kokoontuu vain tarpeen mukaan, eikä sillä ole pysyvää mandaattia tai toi-

Armadilla del Sur & Ozomatlii

Tilaisuus alkoi luontoa ja keskinäistä yhteyttä kunnioittavalla rituaalilla, johon yleisö sai osallistua yhdessä vieraiden kanssa.

mintaa. Näin pyritään estämään päätöksenteon karkaaminen paikallisyhteisöistä.

Uusi taso lisättiin hallintomalliin, koska haluttiin varautua tilanteeseen, jossa zapatistien autonomisten hallintokollektiivien kokouksessa ei päästäisi keskinäiseen ratkaisuun. Koska sissarmeija operoi koko alueella, heillä on kokonaisvaltaista näkemystä ja tietoa, mikä voi pattitilanteessa auttaa eteenpäin. Toistaiseksi tätä uutta mahdollisuutta ei ole vielä hyödynnetty.

Kartellit, macho-kulttuuri ja monikansalliset yhtiöt haastavat alkuperäisväestön elämää Michoacanin autonomisilla alueilla

Vieraat kertoivat myös Meksikon Michoacanissa osavaltioissa tapahtuvasta alkuperäiskansojen toiminnassa. Toisin kuin zapatista-alueilla, useimmilla Michoacanin alkuperäiskansojen yhteisöillä on Meksikon hallituksen tunnustama autonomia. Valitettavasti alueella vaikuttavat huumekartellit ovat vaaraksi yhteisöille, joten itsehallintoalueet ovat muodostaneet myös omia aseistettuja turvallisuusjoukkojaan.

Autonomisilla alueilla tehdään paljon koulutus- ja valistustyötä yhteistyössä eri järjestöjen kanssa. Erityisesti naisten asemaa pyritään parantamaan tarjoamal-

la voimaannuttavaa tietoa oikeuksista ja tasa-arvosta. Macho-kulttuurin juuret ovat syvällä ja sukupuolittuneen väkivallan uhka alati läsnä, joten on tarpeellista valmentaa nuoria naisia toimimaan, jos he kohtaavat parisuhdeväkivaltaa.

Toinen tärkeä painopiste on ympäristössä. Kapitalistisen maatalouden vahinkojen korjaaminen vie pitkän aikaa, mutta esi-

merkiksi torjunta-aineita korvataan jo nyt luonnonmukaisilla torjunta-aineilla, kuten luonnonyrteistä tehdyillä uutteilla. Kulttuurimaiseman ennallistamiseen haetaan myös kansainvälisiä yhteistyökumppaneita.

Aivan erityisen uhan muodostavat alueelle pyrkivät monikansalliset yhtiöt ja niitä palvelevat tahot. Mineraalien ja malmien etsintä sekä pyrkimys rakentaa teitä ja

rautateitä suurpääoman ehdoilla ovat valtaisa riski alueen alkuperäiskansoille.

Oman asuinalueen puolustaminen on alkuperäisyhteisöille vaarallista, sillä yhtiöt eivät kaihdakaan väkivaltaa. Murhat ja kidnappaukset eivät ole harvinaisia. Vastarinta on kuitenkin päättäväistä, sillä alkuperäisyhteisöt kokevat olevansa etulinjassa taistelussa maan ja luonnon puolesta.

TUTKIJA PEKKA VISURI KIRJAKAHVILA TANSSIVASSA EMMASSA: “PETE HEGSETHIN KOMMENTTI OLISI OLLUT SOTARIKOS NURNBERGISSA.”

Oskari Haapsamo

Kirjakahvila Tanssivassa Emmassa kuultiin tutkija Pekka Visurin luento kylmän sodan jälkeisestä Euroopan näyttämön geopolitiikasta maanantaina 20. huhtikuuta. Aiemmin instituutioiden palveluksessa ja sittemmin itsenäisenä tutkijana toimineen Visurin luento keskittyi avaamaan Ukrainan kriisin historiallisia taustoja, kehitystä, nykytilannetta sekä mahdollisia tulevia kehityskulkuja. Luennossa ja yleisökeskustelussa pohdittiin myös, mitä Ukrainan ja Iranin sodat kertovat ajankohtaisesta geopolitiikasta ja mitä ne implikoivat tulevaisuuden kannalta.

Krimin niemimaan ja Donbasin alueen herkkä asema on Visurin mukaan ollut nähtävillä pitkään. Presidentti Mauno Koiviston laajoja arkistoja tutkimuksessaan hyödyntäneen Visurin mukaan Mihail Gorbatšov ja Saksan silloinen liittokansleri Helmut Kohl arvioivat vuonna 1992, että Krim ja Donbas irtautuvat Ukrainasta, jos Ukraina etääntyy Venäjästä eroamalla entisten neuvostotasavaltojen liitto IVY:stä.

Into Kustannus, kuvan käsittely: Oskari Haapsamo

Yksityiskohta Pekka Visurin tuoreimman teoksen Tulilinja kuvituksesta.

Jakautunut Ukraina

Itäisen Ukrainan asemaa ei Visurin mukaan voi ymmärtää ilman, että ymmärtää Ukrainan olevan jakautunut itä-länsisuunnassa. Jaon juuria voi hakea kaukaakin historiasta: ennen ensimmäistä maailmansotaa läntinen Ukraina kuului Puolaan ja sittemmin Itävalta-Unkarin keisarikuntaan, itäinen Osmanien valtakuntaan. Sittemmin ero on näyttäytynyt niin kielellä kuin taloudellisissa suhteissakin, jotka itäisessä Ukrainassa ovat olleet kallellaan Neuvostoliiton ja sittemmin pitkään myös Venäjään. 2010-luvulle tultaessa Länsi-Ukrainan poliittista ilmapiiriä puolestaan luonnehti EU-myönteisyys ja kielipoliittisesti Ukrainan kielen aseman korostaminen.

Visurin mukaan tätä jakoa ei huomioidu itsenäistyneen Ukrainan valtiosäännössä eikä myöhemmässä Euroopan Unionin Ukraina-politiikassa.

Itsenäistymispyrkimyksiä Krimin niemimaalla ja Donbasin alueella nähtiin

ensimmäisen kerran heti Ukrainan itsenäistymisen jälkeen vuonna 1992 ja seuraavan kerran vuonna 2014. Merkittävän taustasyynä konfliktin uudelle leimahtamiselle Visuri näkee EU:n epäonnistuneessa Ukrainan-politiikassa.

EU:n poliittinen epäonnistuminen Ukrainassa

2000-luvun aikana Venäjän talous oli Ukrainaa paremmin toipunut Neuvostoliiton hajoamisen jälkeisestä uusliberaalista uudelleenjaosta, jossa varallisuutta ja valtaa jaettiin oligarkeille.

Vuonna 2013 Euroopan Unioni tarjosi kehnossa taloustilanteessa kärjistelleelle Ukrainalle assosiaatiosopimusta. Talouden heikkoo tilaa ja maan itä-länsisuuntaista polarisaatiota ei kuitenkaan sopimusta laadittaessa huomioitu, ja Visurin mukaan sopimuksen konkreettiset hyödyt Ukrainalle olivat jäämässä vähäisiksi: käytännössä EU tarjosi lähinnä lämmintä kättä. Venäjä sen sijaan tarjosi Ukrainalle talouden hätäapupakettia ja subventoitua energiaa eikä EU:n tavoin edellyttänyt oikeusvaltioperiaatteisiin sitoutumista. EU:n assosiaatiosopimus puolestaan olisi edellyttänyt myös uusliberaalien periaatteiden mukaisesti energiamarkkinoiden vapauttamista.

Visurin mukaan Ukrainan silloinen hallitus ei uskaltanut hyväksyä EU:n sopimusta, mikä johti Länsi-Ukrainasta ponnistaneeseen hallituksen vastaisen

kansaliikkeen nousuun.

Rauhanomaisena alkanut kansanliike keräsi massaa. Maidan-aukion laajat mielenosoitukset vaativat ensimmäiset uhrinsa tammikuussa 2014, ja pian sen jälkeen Krimin niemimaalla ja Itä-Ukrainassa alkoi konflikti, jonka vaihetta vuoteen 2022 Visuri nimittää sisällissodaksi.

Valta ja propaganda

Yhteiskuntapoliittinen murros voi myös avata ikkunoita pohjalta ylös tapahtuvalle vaikuttamiselle. Mielenkiintoisen esimerkin tästä tarjoaa Maidan-aukiolle ruumiillistuneen protestiliikkeen reaktio EU:n kätilöimään sopimukseen Ukrainan hallituksen ja mielenosoittajien välille: kaksi päivää verilöylyn alkamisen jälkeen sopimuspaperi revittiin aukiolla kameroiden edessä kappaleiksi.

Seuraavana päivänä Ukrainan silloinen presidentti Viktor Janukovyts pakeni Venäjälle. Laajempaa yhteiskunnallista muutosta liike ei kuitenkaan saanut aikaan. 2000-luvun kansanliikkeiden aikaansaamille vallanvaihdolle ominaisesti vanhojen valtakoneistojen ohjaimiin valittiin uudet päättäjät.

Luennossaan Visuri nosti toistuvasti esiin sotapropagandan, joka hänen mukaansa pitkälti perustuu olemassa olevien ennakkoluulojen ylläpitämiseen ja vahvistamiseen.

Kansainvälisiin lähteisiin nojaten Visuri väittää, että vuoden 2014 Ukrainan tapahtumista voidaan kertoa kaksi pätevää tarinaa. Itäisessä narratiivissa Itäisen Ukrainan alueelta ponnisti itsenäistymisliike Yhdysvaltojen ja EU:n tukiessa läntisen Ukrainan kapinaliikettä, joka syrjäytti demokraattisesti valitun presidentin. Läntinen narratiivi, jonka mukaan Ukrainan kansa sai tarpeekseen korruptoituneesta ja Venäjän kanssa vehkeillestä presidentistä, on meille suomenkielisestä mediasta tutumpi.

Toisena esimerkkinä sotapropagandasta Visuri nostaa esiin ajankohtaisen sotilaallisen kilpavarustelun Venäjän ja NATO:n välillä. Jalkaväen määrällä ja asevoimien budjetilla mitattuna NATO (ja jo pelkät Euroopan NATO-maat) ovat Venäjään nähden

täysin yliveraisia. Tästä huolimatta Venäjää pidetään keskustelussa merkittävänä uhkana, paitsi silloin, kun sen uutisoidaan olevan romahtamispisteessä. Se, kumpi puoli otsikoihin nousee, vaihtelee päivästä riippuen.

Suomen mediaan Visuri arvioi propagandaa päätyvän pääasiallisesti isojen kansainvälisten uutistoimistojen kautta. Puhtaita papereita Visuri ei medialle muutenkaan anna. Hänen mukaansa 80-luvulta alkaen media on yhä enenevässä määrin keskittynyt pelotteluun.

Toisaalta propaganda voi myös osua omaan nilkkaan. Pitkällä aikavälillä kehittyneet väärät ennakkoluulot voivat johtaa virhearvioihin poliittisella tasolla, kuten kävi Yhdysvalloille hyökkäyksessä Iraniin 2026.

Muutos geopolitiikan painopisteessä ja sodankäynnissä

Ajankohtaisissa geopolittisissa kehityskuluissa Visuri hahmottaa kaksi merkittävää linjaa: EU:n heikkenevän roolin ja geopolittisen painopisteen siirtymisen Pohjois-Atlantilta Aasiaan.

Painopisteen siirtyessä myös Yhdysvallat siirtää huomiotaan enenevässä määrin Amerikkoihin ja Tyynen valtameren ympärysalueille herätellessään henkiin Monroen oppia. Samalla Yhdysvallat jättää Euroopan pärjäämään lähialueensa muiden valtioiden, kuten Venäjän kanssa.

Painopisteen siirtymistä Visuri havainnollistaa bruttokansantuotteen (BKT) kehityksellä: Siirtomaa-ajan ja teollistumisen jäljiltä Euroopan ja Pohjois-Amerikan BKT oli Aasiaa edellä 1860-luvulta aina noin vuoteen 2005 saakka, jolloin Aasia jälleen saavutti johtoaseman. Osittain tämän seurauksena Yhdysvallat ei voi enää sanella maailman tapahtumia, vaikka sen asema Atlantin alueella onkin edelleen vahva.

Visurin mukaan murroksessa on myös sodankäynti. Ukrainan ja Iranin tapahtumat osoittavat sodankäynnin muuttuneen teolliseksi. Aseiden, kuten droonien valmistukseen tarvittava tietotaito, itse valmistus ja käyttö voivat hajautua eri puolille maailmaa. Toisaalta Visurin mukaan pienten, massatuotettujen lentävien aseiden merkityksen nousua käsiteltiin jo vuosia sitten Yhdysvaltojen asevoimien raporteissa.

Tästä ennakkoinnista huolimatta teknologian kehityksen muuttaessa sodankäynnin tapaa Yhdysvaltojen tekninen etumatka kutistuu ja arsenaali vanhentuu.

Sodankäynnin muutos liittyy olennaisesti myös siihen, miten Yhdysvallat on muuttanut sodankäynnin johtamista ja sääntöjä. Visurin mukaan Yhdysvallat on heittänyt asiantuntijuuden romukoppaan ja niittää nyt sen satoa Iranissa. Yhdysvaltojen puolustusministeri Pete Hegsethin taannoista kommenttia, jonka mukaan "Yhdysvallat ei enää taistele typerien voimankäyttösääntöjen kanssa", Visuri vertaa Nurnbergiin, jossa vastaavaa puhetta pidettiin sotarikoksena. Tätä asennetta heijastelee myös se, kuinka Yhdysvallat yhdessä Israelin kanssa aloitti hyökkäyksensä Iraniin murhaamalla maan korkeimman johtajan.

Tutkija muistuttaa, että turvallisuuspolitiikan tulisi keskittyä sotien ehkäisemiseen jo pelkästään siitä syystä, että on sotien hallitsemista huomattavasti helpompaa.

Visuri antaa ymmärtää, että Euroopan poliittiset tuulet suhteessa Ukrainan tilanteeseen saattavat olla kääntymässä. Euroopan maiden talouskasvu on heikkoa, ja osittain tämä johtuu idänkaupan loppumisesta. Tahtotila sodan loppumiseen vahvistuu ja sodan tukemisen vastainen oppositio kerää kannatusta.

Oulun radikaalivasemmiston 1# tapaamispaikka
auki maanantaisin klo 17-21
osoitteessa Sorvarintie 5

Kirjakahvila
TANSSIVA & MMA

ATTEEN POLTTAVA AURINKO

Mirjami Rautio

Liisa Louhela: *Mies joka kantoi aurinkoa sylissään*
Otava 2026

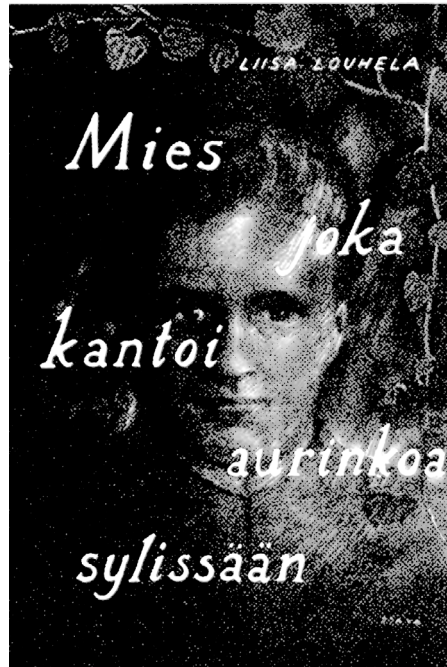
Mikä saa ihmisen jatkamaan aatteen tiellä raskaista tappiosta huolimatta, jopa kuolemaan asti? Hailuotolaisen kirjailijan Liisa Louhelan teos *Mies joka kantoi aurinkoa sylissään* (Otava 2026) pyrkii elämäkerrallisen fiktion keinoin ymmärtämään yhteiskunnalliselle vakaumukselle loppuun asti uskollisen ihmisen valintoja. Teos kertoo Suomen tunnetuimmasta aseistakieltäytyjästä, jatkosodan aikana vakaumuksensa vuoksi teloitetusta Arndt Pekurisesta (1905–1941). Samalla se on mielenkiintoinen ajankuva 1920-30-lukujen radikaalien yhteiskunnallisten liikkeiden toimintaan.

Teloitettavaksi Päivän Tunnussana rintataskussa

Louhelan kirja kulkee Pekurisen matkassa tiiviisti kuin Päivän Tunnussana pasifismiin ja tolstoilaisuuteen syventyneen miehen rintataskussa, seuraten armeijaa pakoilevan nuorukaisen matkaa Savosta Kotkan satamatöiden kautta Helsinkiin, rauhantyöhön ja asepalveluksesta kieltäytymisen vuoksi sota-oikeuteen, Ilmajoen vankilaan, muilutettavaksi, myöhemmin kahden lapsen isäksi, sodan alla Nuppulinnan kesäsiirtolaan talonmieheksi ja lopulta väkisin rintamalle kuljetettavaksi ja siellä niskuroijana teloitettavaksi.

Louhelan ilmaisuvoimainen kirjoitustapa maalaa kuvaa herkästä, ujonpuoleisesta kaunosielusta, jolla kuitenkin on jääripäinen, taipumaton ja ehdoton mieli. Historioitsijana Louhela on tehnyt tarkkaa työtä. Teoksen lopussa kerrotaan, miltä osin keskustelut, puheet ja kirjeet pohjautuvat dokumentteihin ja miten niitä on käsitelty.

Kehyksen teokselle muodostaa kirjailijan tapaaminen Pekurisen pojan, kaksivuotiaana orvoksi jääneen Jussi Pekurisen

(1939-2024) kanssa. Ratkaisu sitoo teoksen kiinteästi tähän aikaan ja todellisuuteen. Myös teemojensa kautta teos kytkeytyy omaan aikaamme ja houkuttelee käyttämään itseään peilinä: katso nyt, katso mihin olemme taas matkalla!

Terveisiä aktivisteilta sadan vuoden takaa

Antimilitaristien kokouksissa Helsingissä käy vain kourallinen aktiiveja – ja heistäkin yksi on vakooja, kuten etsivän keskusrikospoliisin raportteihin pohjautuvat pöytäkirjat kertovat.

Ensimmäisellä kerralla Pekurinen on väen vähäisyydestä hämillään. “Tässä taitavat olla kaikki”, yhdistyksen perustanut Aarne Selinheimo (1898–1939) vastaa ykskantaan. Selinheimo ja hänen “sekalainen seurakuntansa” kuitenkin työskentelee sitoutuneisuudella, jonka Pekurisen kohtalo vie äärimmilleen. He agiteeraavat, kokoustavat ja agiteeraavat.

Puolustusvoimien Ilmailupäivien tapahtumassa antimilitaristit jakavat lentolehtisiä. Vastaavanlaiset militaristiset näytökset ovat myös nyky-Suomessa suo-

sittuja koko perheen tapahtumia. Ajan militaristinen ilmapiiri on muutoinkin tutun oloinen Nato-Suomessa. Kesken lentolehtisten jakelun Selinheimo pidättää; vähäiseen lukumääräänsä nähden antimilitaristit keräsivät merkittävän paljon huomiota valtiolliselta väkivaltakoneistolta. Se kertonee yhteiskunnallisen tilanteen ja teeman tulenarkuudesta; sisällissodan jälkeisessä Suomessa vallankumouksellisiksi määriteltyä seurattiin suurennuslasilla.

Yhteiskunnallinen ilmapiiri oli antimilitaristeille hyvin epäotollinen, eivätkä monetkaan kanssaihmiset katsoneet toimintaa hyvällä. Aatteesta palavissaan Pekurinen huikkaa kadunkulmassa seisoskeleville nuorille kehotuksen liittymään rauhanliikkeeseen ja saa niskaansa sapekatat kommunistisyytökset. “”Ryssän rengit! Pirun kommunistit!” – Kuulostaako tutulta?

Poliisia väistelevä Pekurinen vaihtaa majapaikasta toiseen. Autonkuljettajan töitä tekevä ei leipä ole leveä. Onnen ja valon hetkiä luo tutustuminen Sanniin, vihreäilmäiseen ompelijattareen. Heidän rakkautensa kuvataan selkeänä ja mutkattomana, ja vaikei Sanni jaakaan Arndtin vakaumuksellista taistelua, hän pysyy tukena ja rinnalla loppuun asti.

Anarkisti Selinheimon rauhantöillä oli kiire

Pekurisen ohella teoksen kiinnostavin henkilöahmo on Aarne Selinheimo, anarkokommunisti ja “myös anarkosyndikalisti, antimilitaristi, esperantisti, evolutionisti totta kai, ja raittiusaatteen kannattaja kuten sanottua, ja tietenkin vegetaristi, kunnioitan kaikkea elämää”, kuten hän itsensä Pekuriselle esittelee. “Toki olen ihan vain anarkistikin. - - Ja voin luvata, että tekisin sinustakin anarkistin parissa tunnissa!”

Siinä missä työläistäustainen Pekuri-
nen esitetään kenties hieman ykstito-
sena (keskusrikospoliisin pöytäkirjan
mukaan jopa "hooponolaisena"), vir-
kamiesperheeseensä pesäeron tehnyt
Selinheimo on lennokas, sanavalmis ja
intoshimoinen. Myös varsin aikaansaava
ja toimelias hän on: hän esittelee yl-
peänä Pekuriselle itse rakentamaansa
painokonetta, joka on kasteessa saanut
nimenkin, Antimilitaristi.

Selinheimo tarvitsee Pekurista aatteiden-
sa istuttamiseen kansan pariin. "Tunnet
kansan tunnot, osaat puhua heidän kiel-
tään. Minä taas tunnen teorian. Minusta
tuntuu, että yhdessä voimme saada ai-
kaan vaikka mitä", Selinheimo maalailee
kutsuessaan Pekurista mukaan "antimi-
litaristiseen vallankumoukseen".

Selinheimo on jättänyt insinööriopinton-
sa kesken ja antautunut rauhantyölle.
Myöhempinä vaiheinaan hän toimittaa
Sodanvastustaja-lehteä, minkä ohessa
hankkii elantoa kauppaamalla imureita.

Vielä parantumattomasti sairaanakin
Selinheimo kulkee rauhantyössä, vaika
sekä lääkäri että läheiset kehottavat
häntä lepäämään, jättämään agitaation ja
pysymään kotona.

"Rauhantöillä on kiire", keuhkotautia
sairastava Selinheimo toteaa lepäämises-
tä jankuttavalle lääkärille talvisodan alla.

Pekurisen lailla myös anarkisti Selinhei-
mo kamppaili aatteensa puolesta kuo-
lemaansa asti. Hänen hautajaisissaan
lausuttiin seuraavat sanat: "Ystävämme
kannatti ruhtinas Krapotkinin rauhal-
lista anarkismia. Siispä hän vastusti eh-
dottomasti ja itsestäänselvästi sitä kak-
sinaismoralismia mikä valitettavasti on
tunnusomaista hallituspiirien viralliselle
elämälle. Tämän vuoksi hän myös kielsi
– ainakin periaatteellisesti – valtion."

On hyvin ilahduttavaa, että Louhelan
luoma valokeila osuu myös Selinheimoon,
sillä suomalaisen kirjallisuuden saralla ei
kovin montaa vakaumuksellista anarkis-
tia ole toistaiseksi esiintynyt.

Törmäys vallankumouksellisessa strategiassa

Talvisodan alla, juuri ennen Selinheimon
kuolemaa pitkäaikainen parivaljakko
ajautuu välirikoon. Konfliktissa tör-
määvät näkemykset yksilön ja vallanku-
mouksen suhteesta.

Kirjan nimi on usein avain tulkintaan,
niin tässäkin tapauksessa.

Pekurinen kantaa vallankumouksen
aurinkoa omassa sylissänsä. Selinheimo
puolestaan näkee, että vain laajempien
joukkojen tavoittaminen agitaation kaut-
ta on merkityksellistä, eikä henkilökoh-
taisilla ratkaisuilla muuteta maailmaa.

*"Myös teemojensa
kautta teos kytkeytyy
omaan aikaamme ja
houkuttelee käyttämään
itseään peilinä: katso nyt,
katso mihin olemme taas
matkalla!"*

"Mitä hyötyä on henkilökohtaisilla rat-
kaisuilla, elleivät ajatukset pääse leviä-
mään ja löydä uutta multaa, jossa itää.
Agitatsioni on ainoa tie massojen liikut-
tamiseen. Siihen sinunkin kannattaisi
panostaa."

"Minun ratkaisuni kuuluvat vain mi-
nulle. Pidä sinä huoli omistasi vain."

Pekurisen yksilölliseen valintaan kes-
kittyvä vakaumus törmää Selinheimon
kollektiiviseen voimaan perustuvaan nä-
kemykseen: klassikkoristiriita yhteiskun-
nallista muutosta tavoittelevissa liikkeis-
sä vielä tänäkin päivänä.

Ystävyyden ja toveruuden vuosikaudet
kestäneiden siteiden katkeaminen luo sy-
vää ja lohdutonta varjoaan teoksen muu-
tenkin synkän lopun edelle.

Usko, toivo ja rauha

Teoksen loppupuolella Louhela pohtii,
kuinka haikealta nykypäivän perspektii-
vistä tuntuu, että "1920-luvulla rauhan-
liikkeen ihmiset uskoivat, että rauhanliike
tulee vielä leviämään ympäri maailman
ja että kaikki kansat ymmärtävät vielä,
että rauha on ainoa tie".

Jäin miettimään, millaista maailmanku-
van murskautumista Pekurinen mahtoi-
kaan kokea talvisodan alla. Kun rauhan-
työlle uhratut nuoruusvuodet vaihtuivat
maailmansotaan, toverit pakenivat tai
astuivat palvelukseen ja lähin aateveli
paljastui sisällissodan pomminrakenta-
jaksi, ei toivon murskautuminen varmasti
ollut kaukana.

Anarkonihilismi on anarkismin suuntaus,
jossa ajatellaan, ettei toivoa ole - ja juuri
sen hyväksyminen vapauttaa toimimaan.
Toivon ylläpitäminen nähdään tuhoavana,
koska se johtaa väistämättä ennen pitkää
epätoivoon ja toivon murskaantumiseen.
Pekurisen elämäntarinaa voikin tulkita
myös tuhoavan toivon kautta. Aate on
aurinko, joka varomattomasti kannettuna
polttaa kantajansa.

Kirjan myötä sain hetken kävellä sa-
dan vuoden takaisessa Helsingissä, sen
kaduilla, kokouspaikoissa ja keittiöissä,
agiteerata tovereiden kanssa, juoniskella
ja keskustella, kärsiä heidän kipujaan
ja menetyksiään, nauttia heidän ilostaan
ja voimastaan. Kirja antoi minulle uusia
rakkaita tovereita, joiden ajatuksista, nä-
kemyksistä ja ristiriidoista voim oppia.

Kirjallisuus ei tunne ajan tai paikan ra-
joja, ja se juuri on kirjallisuuden ihme.

**TARVITSEKO YRITYKSESI
MAINOSTILAA?**

**TÄÄLTÄ SITÄ
ET SAA**

Punamusta Liekki ei ole riippuvainen ulkopuolisesta rahoituksesta

Punamustan Liekin teorianurkassa käsitellään vallankumoukselliselle teorialle keskeisiä käsitteitä radikaalivaseemmiston erilaisten ideologisten perinteiden näkökulmista.

VALTIO JA MARXISMI - Marxilainen analyysi -

Valtio on marxilaisen määritelmän mukaan ennen kaikkea hallitsevan luokan luokkaherruutta ylläpitävä väline, jonka avulla se alistaa toista luokkaa. Se on tietyllä kehitystasolla olevan yhteiskunnan väistämätön tuote ja todiste siitä, että yhteiskunta on joutunut ratkaisemattomaan ristiriitaan itsensä kanssa ja jakautunut vastakkaiset taloudelliset edut omaaviin luokkiin.

Porvaristo tarvitsee maata, tuotantovälineitä ja työvoimaa tuottaakseen voittoja. Kapitalismin ja nykyisen valtion alkuaikoina näiden puuttuminen saatiin korjattua paikoin hyvin väkivaltaisella alkuperäisen kasautumisen prosessilla, jossa talonpoikaistolta riistettiin heidän omistamansa tuotantovälineet ja maa, ja yhteismaat yksityistettiin. Tämä pakotti omaisuutensa menettäneen talonpoikaiston myymään omaa työvoimaansa omistavalle luokalle, sai aikaan muuttoliikkeen kaupunkiin ja mahdollisti massatuotannon. Tätä prosessia kutsutaan proletarisatioksi, ja se on yksi olennaisimmista askelista kapitalismin ja valtiollan kehityksessä.

Valtiollan legitimoit sen väkivaltakoneisto, eli ulkoisesta ja sisäisestä järjestyksestä huolehtivat aseistautuneet joukot, kuten armeija ja poliisi, sekä esimerkiksi vankilat. Kuten itse valtio, on sen väkivaltakoneistokin hallitsevan luokan hallussa ja ajaa ensisijaisesti sen etua.

Väkivaltakoneisto ja sen julkinen valta vahvistuvat sitä mukaa kuin valtion sisäiset luokkaristiriidat kärjistyvät ja ristiriidat muiden valtioiden kanssa kasvavat. Näin myös sen ylläpidon kulut kasvavat. Näiden kulujen

kattamiseksi tarvitaan työn riistoa, yleensä jonkinlaisen veron muodossa. Tämän riiston ja luokkaluonteensa takia valtio ja sen väkivaltakoneisto ovat mahti, joka nousee muun yhteiskunnan yläpuolelle ja vieraantuu siitä.

Valtio lakeineen ja niitä tukevine väkivaltakoneistoinen on yhteiskunnan taloudellista perustaa ja tuotantosuheteita ylläpitävän päälysrakenteen konkreettisin osa. Kapitalistinen valtio on kyseisen tuotantomuodon hallitsevan luokan eli porvariston luokkaherruuden työkalu, **porvariston diktatuuri**. Sen poliittisten instituutioiden ja perustuslain tärkein tehtävä on mahdollistaa yksityisen pääoman valta ja palkkatyön riisto.

Täten kapitalismista ei voi päästä eroon valtion sisäisillä mekanismeilla. Ei riitä, että työväki pääsee valtaan olemassa olevassa valtiossa, vaan sen täytyy murskata koko valtiokoneisto ja syöstä porvaristo vallasta. Tähän se tarvitsee omat aseelliset joukkonsa. Seuraa proletaarinen vallankumous.

Koska valtio on luokkayhteiskunnan väistämätön tuote, on vallankumouksellisen työväen perimmäinen tehtävä edetä **socialismiin** – tuotantomuotoon, jossa luokat, ja täten myös edellytykset valtiolle, lakkaavat olemasta. Vallankumouksen täytyy takavarikoida porvaristolta kaikki tuotantovälineet sekä ottaa haltuun kaikki yksityinen maa ja jaettava se. Lisäksi sen on varmistettava, että valtio pysyy työväenluokalla, kunnes luokkaerot on lakkautettu kokonaan. Tätä hallitsevaksi luokaksi järjestäytyneen työväen poliittista siirtymävaihetta kutsutaan työväenvaltioksi eli **proletariaatin diktatuuriksi**.

Jos valtio lakkautetaan ennen luokkayhteiskuntaa, johtaa se marxilaisen näemyksen mukaan toisilleen vihamielisten luokkien omatoimiseen aseistautumiseen ja taisteluun niiden kesken. Porvaristolla on tässä asetelmassa etulyöntiasema, koska sillä on usein käytössään edellisen valtion myötä kytköksiä, varallisuutta, koulutettuja sotajoukkoja sekä muiden kansallisvaltioiden diplomaattinen ja aseellinen tuki.

Valtio alkaa jo heti proletariaatin diktatuurin myötä siirtämään toimintojaan laajemmalle yhteiskunnalle, eli kuoleutumaan. Kun poliittinen päätöksenteko ja tuotanto-

välineet ovat työläisten hallussa ja lisäarvon riiston määrä laskee, myös valtiollan pakkokeinojen tarve vähenee. Valtion perinteiset poliittiset tehtävät voidaan siirtää yhteiskunnan hallinnollisiksi tehtäviksi ja niiden myötä myös parlamentarismi kuoleutuu. Pääoman yksityisomistuksen lakkauttamisen ja entisen omistavan luokan alistamisen myötä proletariaatti lakkauttaa porvariston ja myös itsensä luokkana. Työtä tehdään vielä palkkaa vastaan, mutta raha korvataan kertakäyttöisillä työkupeilla, joita ei voi pääoman ja rahan lailla kerryttää.

Täysi siirtyminen socialismiin ei kuitenkaan ole mahdollista niin kauan, kun vallankumous pysyy vain yhden, tai jopa muutaman maan sisällä. Kehittyneen finanssi- ja monopolikapitalismin myötä **imperialismi** on levittänyt joka maailmankolkkaan löytäkkeen uusia markkinoita, tuotantovälineitä ja halpaa työvoimaa. Aihe on laaja, ja sitä tullaan käsittelemään omassa teorianurkassaan, mutta olennaista on, että kapitalismista on kehityksen myötä tullut kiistattomasti maailmanlaajuinen talousjärjestelmä. Kyse ei ole enää pelkästään yhden maan sisäisestä luokkaristiriidasta, vaan maailmanlaajuisen pääoman ja työväen luokkasodasta.

Proletariaatin diktatuurin on pakko vallankumousta suojellakseen pitää yllä sotajoukkoja, joiden pystyssä pitäminen puolestaan vaatii lisäarvon keräämistä työläisiltä ja johtaa välttämättä vieraantumiseen yhteiskunnasta. Samalla lailla kuin porvarillisen diktatuurin valtiokoneisto vahvistuu luokkaristiriitojen kärjistyessä, käy sama proletariaatin diktatuurille globaalien ristiriitojen myötä. Valtion lopullinen kuoleutuminen ja täysi kehitys socialismiin ja siitä kommunismiin vaatii siis lopulta vallankumouksen leviämistä ja koko maailmanlaajuisen kapitalismin murskaamista.

Huhtikuun numerossa käsiteltiin valtiota anarkistisen teorian valossa.

Luettavaa:

Karl Marx: Gothan ohjelman arvostelua (1875)

Friedrich Engels: Anti-Dühring (1878)

Friedrich Engels: Perheen, yksityisomistuksen ja valtion alkuperä (1884)

V.I. Lenin: Valtio ja vallankumous (1917)

Ääniä KAIKKEUDESTA

The Ääniä Kaikkeudesta -column publishes writings about the eternal questions of humanity.

RECLAIMING JUDAISM: THE SEDER

Syd K.

On the 15th of Nisan, 5786 – 1st of April, 2026, by the Gregorian calendar – Jews around the world celebrated Pesach, known as Passover in English. The holiday dates back over 3000 years, and is observed over eight days, with a ceremony on the first two nights called a Seder. Today, I invite you to sit at my table and join our Seder through my words.

We come together to tell the story of The Exodus, in which the Jews were liberated from enslavement following the Ten Plagues: Blood, frogs, lice, flies, pestilence, boils, hail, locusts, darkness and finally, the death of firstborn sons.

The Seder is structured by a series of 15 ceremonial actions, through which the story is told and we discuss the themes of liberation, education, perseverance, and faith. Since the rise of Zionism, the rituals of Pesach have been warped to fit the genocidal narrative.

We are guided through the 15 rituals by a booklet called a Haggadah. It's common for families to have their own Haggadah, an interpretation of a foundational text of Judaism. I grew up with a Haggadah prepared by my father, which was steeped in Zionist myths and ideas. I love my father, but it is clear that my family has been indoctrinated into Zionist beliefs. I struggle

constantly to find truth outside the myths that I was surrounded by in my childhood. I hope to one day prepare my own Haggadah rooted in anti-Zionism and liberation for all who face oppression.

Our Haggadah tonight was prepared by the organization Jewish Voice for Peace. Surrounded by my non-Jewish loved ones, I am honored to introduce these ancient rituals to new hearts. I have never hosted a Seder before, and chose for my first time to leave some sections out in the interest of a more digestible and succinct ceremony. To me, in matters of spirituality, the intent matters more than achieving perfection.

Kiddush

Our Haggadah opens with an introduction, welcoming all feelings of grief, rage, fear, steadfastness, and dreams of collective liberation. With the Seder plate laid out before us, displaying the ceremonial foods (a lamb bone, bitter herbs, horseradish, charoset, an egg, and greens), we pour the first of four cups of wine.

We bless the wine in the name of all those lives belonging to each and every Shaheed – Arabic for the word martyr.

L'chaim.

Urchatz

Traditionally, Urchatz – the ceremonial washing of hands – is a very quiet and personal practice. One raises a pitcher of water and pours over each hand three times in silence.

Tonight, we participate in a new ritual – we come together as friends, comrades, accomplices, to wash each other's hands. Together we share an intimate moment with those beside us, pouring water over the hands of the person to our left, a spiritual cleansing shared in solidarity. Through this action we communicate clearly: we cannot do this alone. From building a revolution to simply getting by, we need other people.

Karpas

I was taught growing up that the tradition of dipping the bitter herbs (in our case, parsley) into salt water and consuming them, known as Karpas, symbolized the tears of enslaved Jews in Egypt those thousands of years ago. Tonight, instead, as we dip our herbs, we speak of water in Gaza – the violence inflicted by depriving a people of their right to drinkable water. Together as one, we speak out:

“Gaza! We will never forget you, we will never forsake you, we will never stop fighting for you until all of your people are safe and free!”

Yachatz

Background: During The Exodus, the Jews were in such a hurry to escape their enslavement that they had no time to let their bread rise. Instead, they rushed out into the desert and ate unleavened bread, matzah. For thousands of years we have honored this by eating only matzah instead of traditional breads during the eight days of Pesach.

Continues on the next page

This section of the Seder asks us to break the middle matzah from the stack on the table. In my childhood we spoke of how the enslaved Jews were broken and defeated. Tonight, we take one half of the broken matzah and break it in half again, and again, before sharing the pieces of matzah that remain.

In doing so we break the spells cast by systems of empire and domination that seek to suppress us. We break the ideologies of oppressive institutions. We break down the stories limiting what is possible. We break what does not serve us, and take our power back.

Maggid

At this point in the Seder we retell the story of The Exodus, which ends with the Jews wandering the desert for 40 days and 40 nights in search of “the promised land”. It is clear how this story has been easily weaponized by Zionists. A fire of resistance burns in my heart against this ideology of hate and supremacy. I am one of many Diasporist Jews, who believe that home is where we make it, not in some “promised land”. Safety for Jews does not come from an ethnostate built on blood. It comes from solidarity built between all oppressed peoples.

We now drink the second cup of wine, “to the rejection of certainty, to the motion and changes that are life.”

L'chaim.

Rachtzah

We now wash our hands for a second time. Where Urchatz happened in silence, it's customary to say a blessing this time. Translated from Hebrew:

Blessed are you, ruler of the universe, who has sanctified us with stewardship and has directed us on the washing of the hands.

From Gaza to the Dakota Access Pipeline, water theft is a tactic of colonization.

May we every day give thanks for safe, potable water and not lose sight of our privilege. Even in the US, I didn't grow up with drinkable tap water. We are never as far away from suffering as we may think we are.

Chorech

At this point in the Seder we make a Hillel Sandwich, an ancient tradition that has us break off two small pieces of matzah and create a sandwich of Maror (horseradish) and Charoset (a mixture of apples, nuts, cinnamon, and red wine). Historically the bitter Maror symbolized the mortar used by the enslaved Jews, and the Charoset represented the sweetness of liberation and redemption. Tonight, we taste the sweetness of coming together in community, and feel heavily the bitter oppression of those targeted by Israel's regime.

Shulchan Orech

An essential part of any Seder is Shulchan Orec, the feast to celebrate our freedom today. But how can we as anti-Zionists celebrate our freedom as so many remain oppressed, starved, tortured, martyred?

The air is heavy as we share our meal. I feel bittersweet serving dishes cooked by my ancestors in Eastern Europe, by my grandmother in New York, and now by me here in Finland. What an immense privilege it is to remember those who came before us through the luxury of accessible food.

Barech

This brings us to the third cup of wine. We drink to stepping away from dead-end paths, to leaving behind what does not serve us, to living and struggling nevertheless.

L'chaim.

From a poem offered by Rebecca S'manga Frank:
HANDS OFF OUR FRIENDS
HANDS OFF OUR FAMILIES
HANDS OFF OUR BODIES

HANDS OFF THIS LAND HANDS OFF OUR HOME

Hallel

The fourth and final cup of wine comes along with a tradition that lives close to my heart. A moment of mutual aid passed on through the years. Through varied circumstances, generation after generation of Jews have instructed their children at this time during the Seder to open the front door to let anyone who may be hungry to enter freely and join our table. This act struck me deeply as a child and it's something I've always held tightly to – that we should welcome any neighbor in need. That what's mine is yours.

Here, I will ask you to join me, and my grandmother, and her grandmothers: open your doors how you see fit. Buy lunch for a stranger in need. Donate to a family in Gaza. Share a meal with a friend. Send a heartfelt message. Ask your immigrant friends if they need anything. Introduce yourself to your neighbor. All of the above. Open your doors.

Closing

My childhood Seders ended with a phrase that haunts me: “next year in Jerusalem.” A promise of colonial violence. Manifest destiny. Those words make my soul ache.

Tonight, in defiance, we emphatically state:

“Next year in liberation.”

Monkeriaan Mietteitä

Monkeriaan mietteitä -palstalla kriitikko Oskari Haapsamo ruotii paikallista kulttuuritarjontaa tavoitteenaan kannustaa lukijoita yhteiskuntakriittiseen reflektioon.

Kosminen norsu ajatellaan palanen kerrallaan

ESSEE

Oulun tuomiokirkon salin akustiikka saa äänen kaikumaan luoden kerroksellisuutta. Vaikka pyhäkköön viritetty 12 kaiuttimesta peräisin oleva 4.4.4 tilääni kuulostaa samaan aikaan tulevan kaikkialta ja ei mistään, on se alun perin lähtöisin käytännössä yksittäisistä pisteistä, ajallisesti ja avaruudellisesti tavattoman kaukaisista astronomisista objekteista, jotka muuttaman sekunnin tuhannesosan aikana vapauttavat energiaa enemmän kuin Aurinko monen päivän aikana. Säteily matkaa avaruuden ja ajan halki ja vaimenee, venyy ja vääristyy matkalla sen mukaan, mitä sen lähteen ja meidän välillä on.

Hyvällä tuurilla signaali päättyy radioteleskoopin tarkkaan korvaan. Vielä paremmalla tuurilla äänitaiteilija Andrew Melchior muuttaa signaalin astrofysikko Kiyoshi Masuin avustuksella ihmiskorvan kuultavaksi, saa filosofi Timothy Mortonin käsitteellistämään sen tekstiksi ja tuomiorovasti Satu Saarisen pohtimaan teoksen hengellisiä implikaatioita.

Nämä kosmiset säteet tunnetaan nimellä nopea radiopurkaus, Melchiorin teos nimellä *THE LOGOS*. Teos on kuultavissa Oulun tuomiokirkossa päivittäin kello 12 koko loppuvuoden ajan.

Nopeiden radiopurskeiden kaltaisia valtaisia, käsityskyvyn rajoja ylittäviä ilmiöitä on ollut olemassa aina. Hyperobjektin käsitteen luonut Morton väittää, että siinä missä tieteen ja teknologian kehitys mahdollistaa näiden olioiden käsittelemisen, ovat ihmisen toiminnan aiheuttamat globaalit ilmiöt, kuten luontokato ja ilmastonmuutos, pakottaneet hyperobjektit kaikkien tietoisuuteen. Nurinkurisesti samainen kehitys on myös mahdollistanut nämä globaalit ilmiöt.

Hyperobjektit kattavat koko maailmam-

me, niitä ei pääse pakoon. Sama pätee lävitsemme pyyhkiviin nopeisiin radiopurkauksiin, joihin jätämme oman varjomme.

“Kukaan ei ole seppä syntyessään, eikä vallankumousta rakenneta pelkästään haaveillen.”

Monimutkaista, pelottavaakin. Morton kehottaa meitä virittämään itsemme suoraan hyperobjektien taajuudelle ja unohtamaan väliin tunkevat käsitteet, kuten “luonto” tai “maailma”. Melchior puolestaan toimii päinvastoin virittäessään hyperobjektin meidän taajuudellemme.

Tuloksena syntyneen The Logoksen äänimaisema kuulostaa yhtä aikaa sekä tuntemattomalta että arkiselta - lentäkö kirkon ylitse hävittäjä ja avasiko joku narahtavan oven, vai onko ääni moduloitu esiin miljardien valovuosien takaisesta kosmisesta tapahtumasta? Parhaiten avaruuden aallot keinuttavat kuulijaansa kirkon laivan ja poikkilaivan leikkauspisteessä, jossa teoksen tuttu tuntematon ja tuntematon tuttu harmonisoivat.

Taiteilija itse väittää, ettei The Logos ole sävellys, mutta sinfonia se kuulostaa. Jaksottuvat, laskevat kuviot tuovat mieleen klassismin ajan teokset ja rytmikäs pauhu Antonín Dvořákin yhdeksännen sinfonian, kun nimellä “mieli” tunnettu heuristinen ennustekone alkaa tunnistaa hahmoja ja löytää merkityksiä sieltä, missä niitä ei ole - vai onko sittenkin?

Villeimpien spekulatioiden mukaan nopeat radiopurskeet ovat peräisin teknisesti edistyneiden vieraiden sivilisaatioiden megastruktuureista. Siinä missä teoksen pohjana toimineet purskeet on taltioitu fyysikoiden tietokantaan ja niiden herättämä

spekulaatio tieteellisten lehtien sivuille, on The Logoksen kirvoittamaa ajatuksenrientoa taltioitu kirkon oven皮elestä saatavilla olevan zinen muotoon. LOGOS-zinessä taiteilija, fyysikko, filosofi ja pappi pohtivat havaitsemista, merkitystä, tietoa ja uskoa.

Intian niemimaalta 1000-luvulta ennen ajanlaskun alkua peräisin olevassa tarinassa joukko sokeita miehiä kohtaa norsun. Koska miehet eivät voi nähdä valtavaa norsua, päättävät he tutkiskella sitä tunnustellen. Kärnsää tunnustellut mies pääättelee norsun olevan kuin käärme, jalkaan koskenut väittää eläimen olevan kuin puun runko, kylkeä taputellut kertoo olennon olevan kuin muuri ja syöksyhamppaalle kätensä laskenut kuvailee petoa keihääksi. Hyperobjekti pakenee kuvailua ja käsittämistä.

Valtion tai kapitalismin kaltaisissa hyperobjekteissa korostuu niiden taipumus muotoutua useiden eri olioiden välisten suhteiden pohjalta, jolloin hyperobjektin itsensä sijaan havaittavissa on sen kaikkeen lyömä leima. Tätä ominaisuutta Morton nimittää hyperobjektien interobjektiivisuudeksi.

Hyperobjektien monitahoisuus ja kaikenkattavuus voi tuntua lannistavalta. The Logos kuitenkin demonstroi, kuinka erilaisia näkemyksiä yhdistämällä vaikeitakin konsepteja voidaan lähestyä. Tästä syystä monialaisuutta - ja moniäänisyyttä - väistämättä tarvitaan myös radikaalivasemistolaisessa yhteiskuntakriitikkissä ja toiminnassa paremman maailman puolesta.

Afrikkalainen sananlasku kysyy, kuinka norsu syödään. Palanen kerrallaan, kuuluu vastaus. Kukaan ei ole seppä syntyessään, eikä vallankumousta rakenneta pelkästään haaveillen. Isojakin käsitteitä voi ottaa yhdessä haltuun ja valtaisia projekteja toteuttaa palanen kerrallaan, kuinka muutenkaan.

MIELIVALLATON

Vasemmistolainen, kohtaa taistelusi

Mielivallaton-kolumnipalstalla Jiko Kylén tutkii vasemmistolaisen liikkeen heikkoja kohtia ja piileviä mahdollisuuksia tavoitteenaan kumouksellisen potentiaalin kahleita purkavan itsekritiikin vaaliminen.

Liberaalit ovat onnistuneet valtavirtaistamaan huolen niin sanotusta yhteiskunnallisesta polarisaatiosta, jolla kaikki hegemoniaa haastava ajattelu leimataan vaaralliseksi ja äärivasemmisto rinnastetaan äärioikeistoon vallitsevan järjestyksen kultaista keskitietä uhkaavana voimana. Konflikti, vastarinta ja auktoriteettien haastaminen vaarantavat demokratian, yhteiskuntarauhan ja turvallisuuden illuusion. Vastaavat polarisaatiohuolen piirteet ovat luikerrelleet myös vasemmistoon. Stereotypia sisäisesti riitaisesta vasemmistosta on onnistunut istuttamaan vasemmiston sisälle konfliktin välttelyn, imagon suojelun ja harmonian priorisoinnin. Samalla niin sanotusti omilta tuleva kritiikki leimataan vasemmistolaisen yhtenäisyyden tavoittelun varjolla sabotaasiksi ja oikeiston pussiin pelaamiseksi. Kritisointia kritisoidessamme tulemme unohtaneeksi, että sortojärjestelmiä rikkova liike ei voi perustua eheyden ja ystävällisyyden vaatimuksille.

Konfliktien välttely hidastaa kehitystä

Stereotyyppiä yliherkästi loukkaantuvasta vasemmistolaisesta ja vasemmiston sisäisestä riitelmästä kulkevat käsi kädessä ristiriitaisuudestaan huolimatta. Tosiasiassa konfliktien välttely on paljon konfrontaatiota yleisempää. Riitelmä on vaikeaa, koska se vaatii osapuolten kohtaamista ja omien tunteiden ja ajatusten ilmaistamista. Helpompaa on oman suuttumisen seurauksena pienentää, väärennellä tai hiljentää sen aiheuttaja. Vasemmistolaisten sisäisestä riitelmästä yleisesti käytetty termi "infigting" viittaa erityisesti taisteluun vallasta liikkeen sisällä. Määritelmään ei siis voi sisällyttää mitä tahansa päämäärätöntä kahinaa, vaan kyse on nimenomaan strategisesta taistelusta liikkeen linjojen muuttamiseksi tai säilyttämiseksi. Sisäinen riitelmä voidaan tuki ymmärtää myös henkilöiden väliseksi taisteluksi vallasta vallan takia, mikä vaikuttaa olevan vallitseva oletus ketä tahansa kritiikin esittäjää kohtaan. Vaatimusten tai toimintatapojen arvostelu ymmärretään usein henkilökohtaisena loukkauksena, jolloin on sopivaa syyttää arvostelijaa tarkoituksellisesta kiusaamisesta ja oman edun tavoittelusta.

Reformistit pyrkivät hiljentämään valankumouksellisten kritiikkiä myös sillä perusteella, että vasemmiston täytyisi keskittyä oikeiston kritisointiin. Ensinnäkin nämä kaksi eivät poissulje toisiaan, ja toiseksi kritiikin tarkoituksena

on nimenomaan vahvistaa vasemmiston taistelua paljastamalla ja eliminoimalla sen sisäisiä esteitä ja vikoja. Reformistien pitäisi ottaa kohteliaisuutena se, että sosialistit vaivautuvat kritisoidaan heidän puuhailujaan - tähän antaa heille mahdollisuuden perustella toimintaansa tai (epätodennäköistä kuin se onkin) huomata sen perusteellinen haitallisuus. Väitteet kritiikistä ajanhukkana jättävät huomiotta myös sen, kuinka opettavista toisten kritisointien on kritiikin esittäjille ja kuinka se julkisilla alustoilla harjoitettuna samalla tuo näkyvyyttä kriittisille näkökulmille. Vasemmistossa muistutteleminen usein toisillemme, että taistelunsa täytyy valita ja rajalliset voimavarat käyttää harkiten. Tällaisenkin neuvonannon taustalla vaikuttavat hohoukseen verhotut oletukset toimijoiden kyvyistä ja niiden pysyviksi oletetuista rajoista. Itse asiassa taisteluita voi valita monta yhtä aikaa, ja parhaat (tai pahimmat) niistä nimenomaan kasvattavat voimaamme.

Hegemonian suojeleminen vaatii normien valvontaa

Herruustekniikat (Ås, 1978) kuvaavat yleisiä vallan suojelun ja pönkittämisen mekanismeja, kuten hiljentäminen ja näkymättömäksi tai naurunalaiseksi tekeminen, tiedon pimeyttäminen, rankaiseminen ja häpäiseminen. Alkuperäisessä herruustekniikoiden teoriassa kuvataan erityisesti miesten naisiin kohdistamaa alistamista, mutta samaiset tekniikat ovat

tehokkaita kenen tahansa kritiikkiä esittävän hiljentämiseksi. Erilaisten henkilökohtaisten ominaisuuksien tuottamien valta-asemien rinnalla herruustekniikoiden käyttöön vaikuttaa myös asema ideologiseen hegemoniaan nähden. Valankumouksellista ajattelua häpäistään ja tehdään naurunalaisiksi esittämällä se naiivina tai mahdottomana. Radikaaleja toimijoita suljetaan ulos keskusteluista tehden siten selväksi, että sanomamme ei ole vakavasti otettava eikä äänemme siten pätevä. Lisäksi herruustekniikoihin kuuluva liiallisesta tunteellisuudesta syyttäminen ilmenee kohteliaisuuden ja hillittyn ilmaisun vaatimuksina. Vasemmisto on siis pitkälti omaksunut myös liberaalin äänensävyä valvonnan ja tunteiden demonisoinnin kulttuurin. Oman puolustustilan kytkeytyessä päälle kritiikin esittäjä on turvallisinta olettaa joko pahantahtoiseksi tai tyhmäksi.

Tietysti kritiikki ja erimielisyys on pelottavaa. Ableistinen eli kyvyttömyysnormeihin perustuva yhteiskuntamme opettaa välttämään ja kieltämään oman epätäydellisyytemme tunnustamista hinnalla millä hyvänsä. Pitkälti vasemmisto-termi arkikeskusteluissa edelleen samaistetaan vasemmistoliittoon, minkä ansiosta puolue tulee ansaitsemattaan yhdistetyksi oikeiden vasemmistolaisten toimintaan. Puolue on kyllä monet kerrat tehnyt eronsa radikaalivasemmistoon selväksi ja irtisanoutuu vaivatta mistä tahansa toimittajien painostuksen alla. Siitä huolimatta reformistit varmasti pelkäävät

myös oman maltillisen imagonsa puolesta. Radikaalivasemmiston toiminta ja teoria saattaa paljastaa reformistien puheiden ja puuhastelun falskiuden heidän kannattajilleen ja muille työläisille. Mitä enemmän vallankumoukselliset tahot saavat näkyvyyttä, sitä suurempi paine puolueella on tehdä selväksi oma eronsa ja paheksuntansa heihin - ja tähän on hyvin raskasta ja noloa työtä, joka vie resursseja päätehtävästä eli äänestäjien kalastelusta.

Marxilaisen käytännön tosissaan ottaville vasemmistolaisille ristiriitojen ja kritiikin keskeisyys on selvää. Keskusteluissa usein esiin nouseva reformistisen vasemmiston kritiikin sietokyvyn mataluus on huvittavaa myös siihen nähden, kuinka innokkaasti he väittävät kannattavansa demokratiaa, diplomatiaa ja niin sanottua yhteiskunnallista dialogia. Keskustelu on mukavampaa ja omalle imagolle edullisempää vaikkapa hallituksessa istuvien salonkikelpoisten fasistien kuin vihaisten vallankumouksellisten kanssa. Puolueille on tietysti hyödyllistä käsittää demokratia vallitsevia valtasuhteita uhkaamattomana toimintana. Mikäli kritiikkiä suvaitaan kuulla, sen huomioon ottaminen harvemmin tulee kysymykseen.

Kumouksellinen liike kasvaa kamppailusta

Vallankumouksellisen toiminnan näkökulmasta on olennaista tiedostaa, kuinka yksilöt ovat ympäristönsä muokkaamia, ja millaisia ympäristöjä haluamme oman toimintamme sisällä rakentaa. Taistelijaksi kasvaminen vaatii myös totuttumista epämukavuuden sietoon, jota kritiikin vastaanottaminen ja antaminen olennaisesti harjoittaa. On luonnollista ajatella, että reformisteja on turha yrittää kritisoida, kun vastassa on poikkeuksetta laiminlyöntiä tai loukkaantumista. Heidän politiikkansahan toimii juuri niin kuin sen on tarkoitus, eikä kannata yrittää muuttaa lammasta sudeksi. Toisaalta reformistien puolelleen huijaamista kannattajista löytyy tuhansittain potentiaalisia vallankumouksellisia. Sosialisteina velvollisuutemme on toimia massojen hyväksi, ja siksi meidän on myös otettava haltuun alustoja, joilta massat tavoittaa. Julkinen reformismin kritiikki on siis olennainen luokkatietoisuuden levittämisen keino.

Vasemmiston sisäisen konfliktin välttelyn perimmäiseksi syyksi esitetään usein niin sanotun yhtenäisen vasemmiston

tavoittelu. Termi on niin banaalistunut, että sitä harvoin koetaan tarpeelliseksi määritellä. Täytyisi kysyä, minkä ja kenen yhtenäisyydestä puhutaan ja miksi. Yhtenäisyys reformistien kanssa ei tietenkään ole vallankumouksellisten agendalla. Samalla omien liikkeidemme sisälläkin kritiikki ja erimielisyys kehittävää ja itse asiassa välttämätöntä. Yhtenäisyyden vaatimuksilla päädytään pelkään vallitsevan järjestyksen suojeluun ja edistyksen tukahduttamiseen, mikäli yhtenäisyys määritellään yksimielisyytenä. Jos taas vasemmiston yhtenäisyys ymmärretään toimintatavoiltaan, teorioiltaan ja strategioiltaan vahvan ja kestäväen vallankumouksellisen rintaman tavoitteena, keskeisintä työnsarkaa on esimerkiksi liikkeen kasvattaminen tavallisten työläisten keskuudessa. Tässä onnistuminen vaatii nykyisen toimintamme kriittistä tarkastelua joka valinnan ja päätöksen kohdalla. Kun taistelemme reformismia vastaan, taistelemme työväen puolesta.

Lähteet:

Ås, Berit (1978). Hersketeknikker. Kjer-ringrød, 1978, (3).

Juttuvinkki?
Lisättävää?
Korjattavaa?

Ota yhteyttä toimitukseen!
punamusta.liekki@proton.me

TIETO LISÄÄ TUSKAA

OTUS NIPISTÄÄ AIKAA YÖUNISTA, SYÖ NUONOSTI EIKÄ MUISTA JUODA VETTÄ. EIKÄ OSAA SANOA EI.

OLEMME MYÖS POLIITTISESTI TENOKKAAMPIA, KUN PIDÄMME NUOLEN ITSESTÄMME JA TOISISTAMME.

KORHUKAINEN

Oulun radikaalivasemmiston 1# tapaamispaikka
auki maanantaisin klo 17-21
osoitteessa Sorvarintie 5

Kirjakahvila
TANSSIVA & MMA